

PARASHAT VAJIGASJ

Messiaanse Gemeente Beit-Nitzachon

Parashat Vajigasj

Pnee Ha-Tora - Parels van de Tora

Parashat Shevoea – wekelijkse Schriftlezing

Tora: Bereesjiet/Genesis 44:18 – 47:27

Haftra: Jechezkeel/Ezechiël 37: 15-28

Brit Ha-Chadasha: Jochanan/Johannes 2:1-11,
Mattai/Matteüs 25:1-30

Bereshith 44:18-20 is de hoofdgedachte!

VAJIGASJ (en toen naderde): Jehoeda tot hem en zeide: Met uw verlot, mijn heer, uw **eved** (slaaf) moge toch een enkel **davar** (woord) ten aanhoren van **oznee Adoni** (mijn heer) spreken en uw toorn ontbrande niet tegen uw knecht, want gij zijt als Farao. Mijn heer (**Adoni**) heeft zijn **Avadim** (knechten) gevraagd: Hebt gij nog een vader of een broeder? En wij zeiden tot mijn heer: Wij hebben een oude vader en daar is nog een **Jeled zekoen'iem Katan** (kind van zijn ouderdom); maar **achiv** (zijn broeder) is dood; hij is de enig overgeblevene van zijn moeder, en zijn vader heeft hem zeer lief." -*Vertaalt uit de Orthodox Jewish Bible (OJB)*

De sod in het verhaal?

Vajigasj is de 11e parsja, bestaat uit 3 gesloten stukken, parsjiot setoemot, telt 106 pesoekiem, verzen, 1480 woorden, 5680 letters en is de 24e na langste parsja.

Korte samenvatting

Jehoeda stapte naar voren en houdt de langste redevoering in de Tora. Hij pleit krachtig voor de vrijlating van Benjamin en wil zelf als slaaf in Benjamins plaats fungeren, om hun oude vader het leed van het verlies van nog een zoon van de geliefde vrouw Racheel te besparen. Joseef begrijpt hieruit dat de broers werkelijk **tesjoeva** (inkeer) hebben gedaan over zijn verkoop en maakt zich bekend. De broers schrikken hevig maar Joseef troost hen want dit was kennelijk G'ds plan. Op Farao's gezag stuurt Joseef de broers naar huis met de uitnodiging voor de hele familie in het land Gosjen te komen wonen. Ja'akov kan het allemaal niet geloven maar laat zich ten slotte overtuigen. De karavaan vertrekt. Ja'akov krijgt een nachtelijk visioen waarin G'd hem zegt, niet bang te zijn af te dalen naar Egypte, want G'd zal Ja'akov daar tot een groot volk maken. De geslachtslijst telt 70 personen die afdalen naar Egypte. Ja'akov wordt in grote vreugde herenigd met Joseef na 22 jaren. De Hebreeuwse taal kent 22 letters. Jij en ik vertegenwoordigen die 22 letters in hun karakter en in hun persoonlijkheid, die allemaal naar Hasjem verwijzen.

Joseef stelt Ja'akov en vijf broers aan Farao voor, na hen geïnstreueerd te hebben wat te zeggen. Ja'akov zegent Farao. Joseef zorgt goed voor zijn familie en wendt zich daarna tot het hongerende volk. Zij moeten alles verkopen in ruil voor graan, totdat ze zelf slaven van Farao zijn. Joseef verplaatst het volk naar andere delen van het land. Intussen breidt de familie van Ja'akov zich sterk uit.

In heel Egypte was het voedsel op; de hongersnood was ernstig. Zowel Egypte als Kanaän waren de uitputting nabij door de hongersnood...(Gen. 47:13).

Hoe kwam Joseef aan zijn hoge positie en zijn beleidsplan? Joseef durfde persoonlijk risico te nemen. Om z'n risico te nemen bij Farao moet je zeer zeker zijn van je zaak. Als Joseef verkeerd geantwoord had werd het zijn dood. In die tijd werd Farao gelijk geteld aan God. Hij mocht beslissen over leven en dood.

“Nu gebeurde het na verloop van twee volle jaren, droomde Farao, en zie hij stond aan de rivier”
(Genesis 41:1).

Farao droomde (41: 1)

Staat er niet geschreven: "en Farao droomde"? Dit is om ons te leren, dat Farao deze droom voor twee jaar lang elke avond zag, maar in de ochtend niet meer zou herinneren, totdat de tijd was voor Joseef, om uit de gevangenis te komen. Die ochtend werd hij wakker en hij (Farao) herinnerde. - **Midrasj HaGadol**

G'd gaf Joseef de inzichten om de droom van Farao te duiden en een reddingsplan op te stellen voor Egypte en omstreken. Het Hebreeuwse woord voor droom is chalom. In Rabbijnse commentaren wordt het fenomeen "dromen" in verband gebracht met de Hebreeuwse woord Chalon, wat o.a. venster of raam betekend. Een droom is een venster, waardoor men een kijkje kan nemen in een andere wereld. Deze zijn voor het wakende bewust onder normale omstandigheden niet toegankelijk. Zo wordt een mens inzicht verschaft in zijn onbewuste drijfveren en motieven.

Farao zag de koeien en schoven uit de rivier (de nijl) komen, al het levensonderhoud komt naar Egypte, alleen vanuit de Nijl, en de hongersnood komt ook alleen uit de Nijl. - **Midrasj Rabba**

Farao stond op de rivier. Daarnaast geeft de Tora nog een detail. Er kwamen koeien uit de rivier. Zie **Bereesjiet/Genesis 41:2**. Dit geeft aan dat de rivier van eten voorzag aan alle mensen! **Hint:** De Nijl is niet de bron van het leven, maar Hasjem zelf! Joseef begreep dit fenomeen zeer goed. Als de **א** (Alef) G'd zelf niet in je persoonlijke leven centraal staat, is er geen leven in jou en door jouw mogelijk!

Het inzamelen van graan in de jaren van overvloed en het uitdelen van voedsel in de jaren van hongersnood waren voor de Egyptische regering een verdienste, een totaal nieuwe manier van regeren. Joseef ging namelijk over van droomuitleg naar advies: "U gaat een moeilijke tijd tegemoet. Wilt u dat Egypte niet ondergaat van honger en armoede, dan moet u in de jaren van overvloed één vijfde van de oogst opslaan. Zo kunt u de hongersnood overleven. Laat Farao toezichthouders aanstellen over het hele land. Onder toezicht zal men het koren in de steden bewaren. Farao en als zijn dienaren vonden het allemaal een goed plan: "Kunnen wij iemand vinden die zo begaafd is als Joseef? G'd's Geest is in hem!" zei Farao tegen zijn dienaren. Zie Genesis 41:37-38.

Farao zelf her en erkend uit welke autoriteit en bron Joseef persoonlijk spreekt. Farao zei tegen zijn dienaren G'd's Geest is in hem (41:38). Dit maakt ons duidelijk hoe Hasjem werkt. Door met vaste elementen te werken, die ons (mensen) gegeven zijn, om de kracht van G'ds geest vrij te zetten. Joseef bezat persoonlijk allemaal deze elementen, namelijk **emoena** (geloof, vertrouwen in Hasjem) **Avoda** (werken in en door God) en de **Roeach** (geest, wind en adem van G'd). Dit laat ons duidelijk zien dat wij ons persoonlijk dagelijks moeten uitstrekken naar God. De actie van G'd komt wanneer wij risico durven nemen.

Tot Joseef zei Farao: “Omdat G’d jou dit allemaal heeft laten weten, is er niemand zo wijs en verstandig zoals jij. Jij, Joseef, zult worden aangesteld over mijn huis. Op jouw bevel zal heel mijn volk verzorgd worden. Alleen in de troon ben ik, Farao, groter dan jij. Farao nam zijn ring van zijn hand en deed die aan bij Joseef. Hij gaf hem kleren van fijn linnen. Joseef was toen pas 30 jaar oud.

Uit de woorden “Zij plaatsten zich naast de koeien aan de oever van de rivier” leidde Joseef af, dat de twee perioden van zeven jaar naast elkaar moesten bestaan. Hij verenigde beide perioden door in de jaren van overvloed te sparen voor de hongersnood. Zo werd niet alleen de droomuitleg maar ook Joseefs beleidsplan onderdeel van de profetische visioenen van Farao.

De broers herenigd

En zie, je eigen ogen zien. . . dat het mijn mond is, die tot u spreekt (Genesis 45:12)

Hij toonde hen (Joseefs broers) dat hij besneden was, en hij sprak in de Heilige Tong (Hebreeuwse taal). –

Commentaar van Rasjje op Bereesjiet/Genesis 45:12

Wat gebeurde er allemaal aan het hof na Joseefs bekendmaking? Na een lang betoog van Jehoeda besluit Joseef zijn identiteit uiteindelijk prijs te geven aan de broers en verenigt zich met hen. Farao hoort dat de broers van Joseef zijn aangekomen, en dat Joseef afstamt van Avraham, de verspreider van het geloof. Tot nu toe hadden de edelen van Farao hem verweten dat hij een slaaf had aangesteld als onderkoning, maar nu bleek dat hij van adellijke afstamming was.

Anderen waren niet zo blij met de komst van de broers van Joseef. Ze waren bang dat zij aangesteld zouden worden als ministers van Farao. Farao zelf was bang dat Joseef Egypte zou willen verlaten. Daarom vond Farao het beter om Ja’akov naar Egypte uit te nodigen. Farao stuurde wagens mee om Ja’akov te vervoeren.

Verlossende kracht bij Benjamin.

Trok Joseef Benjamin voor? Joseef stuurde zijn broers weg en gaf iedereen een set kleren. Benjamin gaf hij driehonderd zilverstukken en vijf set erekleding. Joseef wilde zijn broer Benjamin niet voortrekken, want hij had zijn lesje geleerd. Omdat hij voorgetrokken was door zijn vader Ja’akov met een prachtig, veelkleurig kleed, werden zijn broers jaloezies en was hij uiteindelijk in Egypte terecht gekomen.

Maar er is meer...De Talmoed (**B.T. Megilla 16b**) stelt, dat Joseef voorzag echter met profetische geest dat een afstammeling van Benjamin, Mordechaj, voor koning Achasjverosj in vijf koninklijke kleren zou verschijnen. Daarom gaf hij Benjamin vijf set kleren. De enige, die niet betrokken was bij Joseefs verkoop was Benjamin. Misschien gaf dat hem verlossende kracht? Althans in een verre toekomst (meer dan 1000 jaar later?). Benjamin kreeg de extra kleding als voorproefje voor de toekomst. Dit is een duidelijk beeld van onze Masjiach; die bekleed was en is, om de verlossing te brengen van toen en nu in onze dagen.

Voetnoten:

- **Midrasj** (Hebreeuws: **מדרש**; "onderzoek" of "uitleg", meervoud midrasjim) is een Hebreeuws woord dat op de methode van exegese van Bijbelse teksten duidt. Midrasj kan ook verwijzen naar een compilatie van lessen, in de vorm van commentaar over de Tora (Tenach).
- **Rasjje**, Hebreeuws acroniem van: **Rabbi Sjloomo Jitschaki** (Troyes, 1040 – aldaar, 1105) was een Franse rabbijn uit de Middeleeuwen, die tot op de dag van vandaag wordt beschouwd als een van de belangwekkendste verklaarders van de Tenach en Talmoed.

Wijnboodschap

De Tora vertelt ons, dat – vlak voor Joseefs bekendmaking – de broers daar wijn dronken met Joseef. Rasjie legt uit dat zij vanaf de verkoop van Joseef nooit meer wijn hadden gedronken. Ook Joseef had geen wijn meer gedronken, maar op die dag dronken ze samen wijn. Joseef realiseerde zich dat ook zijn vader Ja'akov 22 jaar geen wijn had aangeraakt. Joseef stuurde daarom ook oude wijn naar vader Ja'akov.

Hoe moesten de broers, die 22 jaar eerder Joseef verkocht hadden, het goede nieuws, dat Joseef nog leefde aan Ja'akov overbrengen? Leugenaars worden zelfs niet geloofd als ze de waarheid vertellen. Joseef had ze een teken meegegeven, dat alleen hij en Ja'akov wisten. Joseef stuurde oude wijn. Hij gaf hiermee een hint aan Ja'akov, dat hij al die jaren in Egypte nooit de hoop op hereniging verloren had. Hij had nooit wijn gedronken, maar de wijn apart gezet, zó lang dat het oude wijn was geworden, in afwachting van de uiteindelijke hereniging.

Komt dit verhaal je bekend voor?

Jesjoea zegt niemand doet jonge wijn in oude zakken: “Ook doet men jonge wijn niet in oude zakken; anders barsten de zakken en de wijn loopt weg en de zakken gaan verloren; maar men doet jonge wijn in nieuwe zakken en beide blijven samen behouden.” - **Mat. 9:17**

En niemand doet jonge wijn in oude zakken; anders zal de wijn de zakken doen barsten en de wijn gaat verloren met de zakken. [Maar jonge wijn doet men in nieuwe zakken.]. - **Mark(us) 2:22**

Het verhaal van de **Bruiloft te Kana** is waar Jesjoea het eerste wonder verrichten.

Tijdens het feest bleek dat de wijn aan het opraken was. Wijn is op een Joodse bruiloft niet alleen nodig voor de huwelijksceremonie, het is ook de traditionele drank waarmee de feestvreugde wordt verhoogd. Een bruiloft zonder genoeg wijn, is een fiasco en zelfs een schandaal.

In de feestzaal zes stenen waterbakken staan. Die stonden daar voor het Joodse reinigingsgebruik. Elk van deze bakken had een inhoud van twee tot drie metreten. Een metreet bedraagt ongeveer 40 liter, dus er is sprake van maximaal 720 liter. Jesjoea beveelt de bedienden de bakken geheel te vullen met water. Vervolgens moeten zij wat water uit de bakken scheppen en het aan de ceremoniemeester te drinken geven. Die proeft echter geen water, maar wijn. Niet zo maar wijn, maar uitstekende wijn. Het beste is voor het laatst bewaard.

“Iedereen zet eerst de goede wijn op en als er goed gedronken is, de mindere; jij echter hebt de goede wijn tot dit ogenblik bewaard.” **Jochanan 2:10**

Toen Ja'akov deze hint hoorde, leefde zijn geest op.

Wat maakte Ja'akov zo uitzinnig van blijdschap? Natuurlijk was hij na 22 jaar scheiding blij, dat Joseef nog leefde. Maar wat Ja'akov werkelijk verheugde, was dat Joseef kennelijk nog steeds intens met Hasjem bezig was, doormiddel door het Toralernen van zijn vader, heeft Joseef deze levenslessen dagelijks kunnen inzetten met eigen risico op zijn leven in Egypte. Voor Ja'akov was dit het allerbelangrijkste.

Ja'akov versus Edom

In het Joodse denken draait uiteindelijk alles om de G'dsgedachte. In het Jodendom schiep G'd de mens. De mens is zoals hij door G'd gezien wordt. Hij staat in dialoog met het Opperwezen, leidt geen geïsoleerd bestaan en zijn opvattingen en ideeën vormen niet de 'maatstaf der dingen'. Juist hierin onderscheidt het Jodendom zich van het Hellenisme, dat de mens als een onafhankelijk en zelfstandig wezen beschouwt. In het Hellenisme schiep de mens zijn god. In het Jodendom schiep G'd de mens. Dit is een uiterst essentieel verschil. De Grieken hadden een grootse cultuur 'van de buitenkant' gecreeerd: sublieme architectuur, prachtige poëzie en grandioze literatuur. Maar het Jodendom concentreert zich op de binnenkant.

Te veel nadruk op de buitenkant der dingen, gaat ten koste van de binnenkant.

Hoe kunnen we het geestelijk licht aansteken?

Door dagelijks onze 'nesjomme' (ziel) aan te spreken. De **nesjomme** (ziel) is ook de instantie, die het lichaam bij elkaar houdt. De nesjomme is de kracht, die het lichaam zijn eenheid geeft. Zodra de ziel en lichaam afscheid nemen van elkaar, valt het lichaam uiteen en desintegreert het.

Door persoonlijk een ontmoeting te hebben met de Masjiach van Israël, zijn wij in staat om met de ziel weer licht te laten schijnen, zoals dat was in de dagen van **Gan Eden** (Paradijs). Het woord "Paradijs" is oorspronkelijk afgeleid van het oud-Perzische woord *pairidaēza* ("omwalling", "ronde omheining", "het omheinde") betekend.

Geen discussie onderweg

Hierop deed hij zijn broeders uitgeleide, en zij gingen heen, en hij zeide tot hen: Maakt geen twist onderweg. (Genesis 45:24)

Waarom waarschuwt Joseef om niet kwaad te worden onderweg? Ook aan zijn vader stuurde Joseef een prachtig kado: tien ezels die het beste van Egypte droegen, en tien ezelinnen, die koren, brood en voedsel voor zijn vader brachten. Hij deed zijn broers uitgeleide. Voor het geval zijn vader zou twifelen aan de waarheid van de berichten van zijn broers, stuurde Joseef een boodschap mee voor zijn vader: de laatste **halacha** die hij geleerd had voordat Joseef hem verliet, ging over de **egla aroefa**, het te nekken kalf. Als iemand dood wordt aangetroffen op een veld, dan wordt de nek van een kalf gebroken als kappara (verzoening). De oudsten van de dichtstbijzijnde stad moeten verklaren dat zij het bloed niet vergoten hadden. Wij leren hieruit dat je niemand op weg mag sturen zonder begeleiding, of zonder voedsel. "Maar", zei Joseef tegen zijn broers, "Jullie moeten deze **halacha** niet onderweg bediscussiëren." Joseef wilde niet dat de broers elkaar de schuld zouden geven van de zogenaamde moord op hem. Ze zouden dan ruzie kunnen krijgen en het heilige land wellicht niet eens halen. Daarom wilde Joseef niet dat ze dit onderwerp zouden bediscussiëren. - **Jeruzalemse Talmoed, Rasjie**

Voetnoten:

- **Jacob** Hebreeuws: יַעֲקֹב ja'akov staat voor o.a. voor de stem en houding van de Masjiach
- **Edom** Hebreeuws: אֶדוֹם 'Edôm staat voor: Rome, traditionele Christendom. Met het houdingsaspect de plaats van Israël in te nemen.

De stem is de stem van Ja'akov, maar de handen zijn de handen van Esav (27:22)

De stem is de stem van Jacob: "De stem is de stem van Jacob" -geen gebed is zo effectief, tenzij het zaad van Jacob er een rol er in heeft. "De handen zijn de handen van Esau" - geen oorlog is succesvol, tenzij het zaad van Esau er aandeel in heeft." - **De Babylonische Talmoed: Traktaat Gittin 57B**

R 'Ari Kahn Commentaren: "Laten we kijken naar de uitdrukkingen en symbolen, die hierbij horen: de stem is een uitdrukking van iets eeuwigs. De handen daar integen zijn iets zichtbaars uitwendigs. Handen zijn een symbool van kracht. De kracht die zij vertegenwoordigen is een onderdeel van het burgerdom dat de mens deelt met het dierenrijk, maar de stem is roe'ach – lucht, adem of geest, die afkomstig is van binnen. De stem is wat de mens gemeen heeft met G'd. Het is het resultaat van G'ds adem in ons, wat bezielt, geeft het bestaan en de mens identiteit. Het rijk van Ja'akov is in de eerste plaats de "stem".

Tot slot

Jesjoea zegt van wie de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft zij op zichzelf; maar indien zij sterft, brengt zij veel vrucht voort: "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, indien de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft zij op zichzelf; maar indien zij sterft, brengt zij veel vrucht voort. Wie zijn leven liefheeft, maakt dat het verloren gaat, maar wie zijn leven haat in deze wereld, zal het bewaren ten eeuwigen leven. Indien iemand Mij wil dienen, hij volge Mij, en waar Ik ben, daar zal ook mijn dienaar zijn. Indien iemand Mij dienen wil, de Vader zal hem eren." – **Jochanan 12:24-26**

Op de woorden "**Nu gebeurde het na verloop van twee volle jaren**" zegt de Midrasj, dat duisternis nooit voor eeuwig duurt: "Zolang er iets slechts is op deze wereld, is er duisternis. Zodra het kwaad ophoudt, is er licht en bevrijding". Dit is uiteraard een 'statement of hope' maar onze geschiedenis is er een van hoop en toekomst.

Diepe symboliek

De dromen van Farao hebben een diepere betekenis. De Tora beschrijft niet alleen belangwekkende historische gebeurtenissen, maar ook lessen in onze dagelijkse 'avoda' (werken), onze wijze van G'd dienen.

Od Joseef Chai! = Onze Jozef leeft! G'd beloofde Ja'akov nu, dat hij juist in Egypte tot een enorm volk zou uitgroeien.

In de loop van opeenvolgende weken zullen we nog meer tijd besteden aan het bestuderen van het leven van Ja'akov en zijn kinderen. Hij besteedde vele jaren aan toewijding aan de Almachtige van Israël.

שבת שלום – Sjabbat Sjalom,

David Prins

"Als je bezig bent een boom te planten en men komt je zeggen: Daar is de Messias!, plant dan eerst en ga daarna hem tegemoet om hem te ontvangen." – **Pirké Avot de Rabbi Natan 31**